በስመአብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ አሐዱ አምላክ አሜን።

ክርስቲያናዊ ሥነ-ምግባር ትምህርት

«መልካሙን ሥራችሁን አይተው በሰማያት ያለውን አባታችሁን እንዲያመሰግኑት ብርሃናችሁ እንዲሁ በሰው ፊት ይብራ» ማቴ.. 5፥16

የመንፈሳዊ ትምህርት ማስሪያው የሚስጥራት መወሰኛው (መጀመሪያው) በጥሩ ሥነ ምግባር እራስንና ሌሎችን ቀርጾ መገኘት በመሆኑ እምነታችንንና ምግባራችንን በጥሩ ሥራ መግለጽ አለብን። ያዕ.. 2፥14 አንድ ሰው ጥሩ ወይም መጥፎ ሥነ ምግባር አለው ስንል ሥነ ምግባሩን በሁለት ነገሮች ማየት አለብን።

1. ውጫዊ ሥነ ምግባሩን
2. ውሳጣዊ ሥነ ምግባሩን መመልከት ይገባናል«

ነፍስና ሥጋ እንደማይለያይ ሁሉ ኃይማኖትና ምግባር አይለያዩም። ያዕ.. 2፥14

ክርስቲያን በአዎንታ የተገለጹትን አንቀጾች እንደዚያው በአዎንታነታቸው በአሉታ የተገለጹትንም እንደዚያው በአሉታነታቸው መጠበቅና መፈጸም አለባቸው። ምክንያቱም ባለጋራችን ሰይጣን በበኩሉ ሥሩ ለሚለው አትሥሩ አትሥሩ በሚለው ሥሩ የሚለው የራሱ የሆነ ሕግ አለውና። ክርስቲያን የሆንን ሁሉ ግን የክርስቶስ ተከታይ እንደመሆናችን ሁሉ ከሰይጣን አገዛዝ ነፃ የወጣን ነን። ስለዚህ ከሰይጣን ግብር ለመራቅ በሕገ እግዚአብሔር ለመጠበቅ እንችል ዘንድ መንፈሳዊን ከሥጋዊ ለይቶ ማወቅ ግዴታችን ነው። 1ኛ ጴጥ.. 5፥8 «ባዶ በርሜል ጩኸት ታበዛለች» ከመንፈሳዊ ዕውቀት ከግብረ ገብነት ጠባይ ባዶ የሆነ ሰው ዕጣ ክፍሉ እንደ ባዶ በርሜል ነው። ምግባር የኃይማኖታችን መግለጫ በመሆኑ ክፉውን ሥራችን ያበራል። ቃማኝነትን ለማግኘት በሕይወታችን መልካም ምግባር እያደረግን ለማንፀ ይረዳናል። ዮሐ. 15፥13

ከኃጢአት መራቅ ማለት ከእግዚአብሔር ጋር ያለንን ወዳጅነት መግለጽ ነው። የክርስቶስን ውለታውን አለመርሳት እና የፍቅራችን መግለጫ ነው። ሕገ እግዚአብሔርን ሽረን በኃጢአት ብንመላለስ ግን ይህንን ሁሉ ፀጋ አጣን ማለት ነው። በሥነ ምግባር አምሮና ደምቆ መታየት የክርስቲያን ወጉ ነው።

የሥነ ምግባር ሕግጋት

ሕግ ማለት ለማድረግ የሚያዝ ከማድረግ የሚከለክል ውሳኔና ሥርዓት ነው። ማንኛውም ክርስቲያን በእግዚአብሔር ዘንድ ቅድስናን አግኝቶ ይኖር ዘንድ የሥነ ምግባር ሕጎች የትኞቹ እንደሆኑ ግብራቸውንና ስልታቸውን ለይቶ ማወቅ ይኖርበታል።

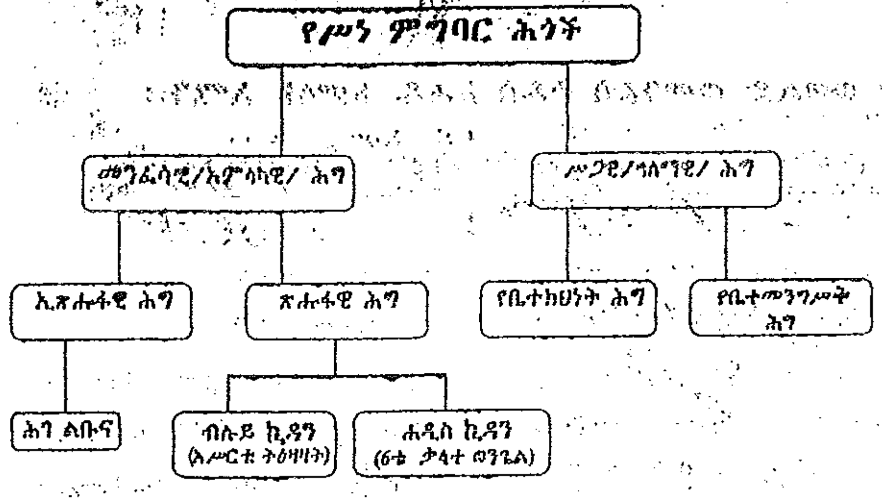

ክርስቲያን ሁሉ መንፈሳዊነትም ሥጋነትም ያለው ምድራዊ ፍጡር እንደመሆኑ እርሱንም የሚመለከተው ሕግ ሁለት ወይም በሁለት ክፍል ያለው ሕግ ይሆናል። ይኸውም፣ መንፈሳዊ/አምላካዊ/ ሕግና ዓለማዊ/ሥጋዊ/ ሕግ በመባል ይሚታወቅ ነው።

መንፈሳዊ ወይም አምላካዊ ሕግ ለሰው ሁሉ ከልዑል እግዚአብሔር በተፈጥሮና በጽሑፍ የተሰጠው ሲሆን ዘለዓለማዊ በመሆኑ እና ከእግዚአብሔር በመገኘቱ መንፈሳዊ ሕግ ተብሏል« 1ኛ ጢሞ 3፣16

<u>ኢ-ጽሑፋዊ ሕግ</u>፣ በሁለት ይከፈላል የሰው ልጅ በተፈጥሮው ከእግዚአብሔር ያገኘው ነው።

1. <u>ሕገ ልቦና</u>፣ ይህ ሕግ በሰው ልቡና አንድ ጊዜ ከተገፈ በኋላ ሳያረጅ ሳያፈጅ ከትውልድ ወደ ትውልድ ሲተላለፍ ያለ የኖረ የተፈጥሮ ሕግ ነው። ሮሜ 2፣14 ሕገ ልቦና የተባለው ሰው በተባለው ሁሉ በልቡናው ተጽፎ የሚገኝ እያንዳንዱን ሰው ማንም ሳያስተምረው ክፉውንና ደጉን ሳይነግሩት እንዲያውቅ የሚያደርገው ስለሆነ ነው። ሕገ ልቡና ሕገ ተፈጥሮአዊ ወይም ሕግ ጠባያዊ እየተባለ የሚጠራ ሲሆን ሰው የሚመሰገነው በተፈጥሮ የተሰጠውን ይህንን ሕግ በንጽሕና በመያዙና በማክበሩ ነው። እንዲሁም የሰው ልጅ ክፉውን ለይቶ ያውቅበት ዘንድ የተሰጠው ሕግ ነው።

የጽሑፉን ሕግ ለመመልከት ለመረዳት ይህ ሕግ አስፈላጊ ነው። ሕጉን እንደ ሕግነቱ ለመረዳት የሥጋ ዓይን ሳይሆን የልቦና ዓይን በጣም ያስፈልጋል። የሐዋ. ሥራ 16፣14-15 በብሉይ ዘመን የልቡናችን ሕግ በኃጢአት ቢቆሸሽም የልቡናችን ስሌዳ ከክርስቶስ ካሣ ወዲህ ብሩህ ሆኗል ማለት የመመልከት፣ የመረዳት፣ የማስተዋል ኃይላችን እያደገ እንዲሄድ የመንፈስም ማጎደር አድርጎታል። እኛ ደጉን እንመልከት ካልን ሁሉም ገልጾ ያሳየናል፣ ያስረዳናልም። በስዚህም ነው ብዙዎች የበው ወገኖች ቅዱሳን ለመሆን ቅድስናን ለማግኘት የቻሉት። የልባችንን ሕግ እንከተል በልቡናችን ዓይንም እንመልከት ክፉውንና ደጉንም እንለይ።

2. <u>ሕገ ሕሊና</u>፣ ሕገ ሕሊና ወይም ሕሊናዊ ሕግ የእግዚአብሔር ድምጽ ለነፍስ የሚተላለፍበትን በማንኛውም ክርስቲያን ሁሉ አድሮ የሚሠራ ሥነ ምግባራዊ ሕግን እንድንፈጽም የሚያነቃ እርሷን እንቀመጣለን ብንል እረፍት የሚነሳ ነው። አንድ ሰው ነፍስ እጥፍቶ እንደሆነ የሚከስ አልምቶም ከሆነ እንዲደሰት የሚያደርግ የሕሊና ዳኛ ነው።

ይህ ሕግ አንድ ግብር እንዲፈጸም ወይም እንዳይፈጸም አስቀድሞ ማስጠንቀቂያና ምርጫን የሚያደርግ ቢሆን ከተደረገ በኋላ መጥፎ እንደሆነ መፀፀትን ሐዘንን ያመጣል መልካም ከሆነ ደግሞ ደስታን መጽናናትን ይሰጣል። ማንኛውም የክርስትና ተከታይ የሆነ በስሙ የተጠራ ወገን ሁሉ ፍሊጋውን የሚከተል ሁሉ የራሱን የሕሊና ምርጫ ማክበር የእግዚአብሔርን ድምጽ መስማት ግዴታው ይሆናል። እየተጠራጠረ እያመነታም የሚሰራ ሰው ሁሉ ከሕሊናው ግምት ውጭ ይሠራል ማለት ነው። ይህም እራስን መበደል ነው። ሮሜ. 14፡23

በዚህ ምክንያት የሕሊና ዓይን በኃጢአት ምክንያት ይጨልማል፤ ይተኛል፤ ይደክማል። ግን ፈጽሞ ከነፍስ አይለይም፤ አይጠፋም፤ ምክንያቱም ከነፍስ ጋር የተያያዘ አድርጎ አምላክ የቀረፀውን በነፍስ ያሳደረው በዕውቀት ነውና የሕሊና ፈቃድ አጠራጣሪ በሚሆንበት ጊዜ ማለት መልካም ነው ብለን ፈቅደን አቅደን የፈጸምነው አንዳንድ ጊዜ መጥፎ ሆኖ እናገኘዋለን። አንዳንድ ጊዜ ደግሞ መልካሙ ክፉ መስሎ ይገኛል« ስለዚህ ሳይሠራ ያመልጣል ከሁሉ አስቀድሞ በምንሠራው ሥራ እንደ ኃይማኖታችን ጽናት መጠራጠር አይገባንም። ይህንን ሁሉ ለማስወገድ ከሁሉ በፊት፣

1. ጸሎት መጸለይ ማለት የሚሠሩትን ሁሉ «ወይኩን ፈቃድከ» ብሎ መጠየቅ
2. ዓላማው ማንኛውም ነገር ከእግዚአብሔር ፍቅር የተነሣ የሱን አምልኮትና ፍቅር መግለጫ መሆን ይኖርበታል። አምላክ ሰውን አፍቅሮ አንድያ ልጁን ለእኛ አሳልፎ ቤዛ እንደሰጠ ሁሉ ዮሐ 3፥16
3. ስለ እግዚአብሔር ክብር ተብሎ የሚሠራ መሆን ይኖርበታል። 1ኛ ቆሮ. 10፥31
4. ስለባልንጀራው ፍቅር መሆን ይገባዋል።

ዐሥርቱ ትእዛዛት

ከእግዚአብሔር አምላክ በቀጥታ በሙሴ አማካኝነት ለእስራኤላውያን የተሰጠ ሕግ ነው። የተሰጣቸውም እስራኤላውያን ከግብጽ ከወጡ በ3ኛው ወር ኒሳን ካከበሩ በ3ኛው ቀን በደብረ ሲና ሰፍረው ሳለ ነበር። ዘጸ. 19፥1-4 በዘዳ. 34፥28፣ በዘዳ. 4፥13 ላይ አሥሩ ትእዛዛት አሥር መሆናቸውን እንረዳለን።

በዝርዝር ተጽፈው የሚገኙት ግን በዘዳ. 20፥3፣ 17 እና በዘዳ. 5፥6-21 ላይ ነው። አሥርቱ ቃላትና ስድስቱ ትእዛዛት ለእስራኤል ዘስጋና ለእስራኤል ዘነፍስ የተዘጋጁ ስለሆነ ሁላችንንም ይመለከታል። እነርሱም የሚከተሉት ናቸው።

ክፍል አንድ

ዐሥርቱ ትእዛዛት

1. እኔ እግዚአብሔር አምላክህ ነኝ ከግብጽ ምድር ከባርነት ቤት ያወጣሁህ ነኝ ሌሎች አማልክት አይሁኑልህ ... እኔ እግዚአብሔር አምላክህ ቀናተኛ አምላክ ነኝ። ዘፀ. 20፥2
2. የእግዚአብሔር የአምላክህን ስም በከንቱ አታንሳ እግዚአብሔር ስሙን በከንቱ ያደረገውን ይቀስፈዋል። ዘፀ. 20፥7
3. የሰንበትን ቀን ትቀድሰው ዘንድ አስብ። ዘፀ. 20፥3-11
4. አባትህንና እናትህን አክብር ዕድሜህ የረዝም ዘንድ እግዚአብሔር አምላክህ በሚሰጥህ ምድር። ዘፀ. 20፥12
5. አትግደል። ዘፀ. 20፥13
6. አታመንዝር። ዘፀ. 20፥14